

СЕКЦІЯ «АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПОЛІТИЧНИХ НАУК»

УДК 32.019.52

Важненко К.О.¹, Арабаджієв Д.Ю.²

¹ студ. гр.Ю-219 НУ «Запорізька політехніка»

² д-р. політ. наук, проф. НУ «Запорізька політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ СУСПІЛЬНОЇ СТІЙКОСТІ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ЗГУРТОВАНOSTІ (РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ)

Вранці 24 лютого 2022 року глава РФ оголосив про початок так званої «спеціальної військової операції» проти України. Свою метою він назвав «демлітаризацію» України.

Як військові, так і цивільні українці продемонстрували всьому світу приклад боротьби, опору, соціальної згуртованості та суспільної стійкості [1]. Стійкість стала своєрідним «брендом» сучасного українства [2].

Військові дії дуже вплинули на життя Запорізької області, (у тимчасовій окупації на 15 листопада 2022 року знаходилося 71,83% території області, на момент підготовки цього матеріалу ситуація майже не змінилась). Захисники Запорізького краю продовжують утримувати рубежі та дають гідну відсіч ворогу. Попри спроби зовнішнього та внутрішнього ворога дестабілізувати ситуацію, Запорізька область продовжує з початку повномасштабного вторгнення являти собою приклад згуртованості, єдності, кооперування зусиль та єдності, залишається унікальним кейсом дослідницького аналізу перебуваючи одночасно в умовах окупації, військових дій та управління підконтрольною територією.

На думку представників Національної платформи стійкості та згуртованості (далі – Національна платформа) Олега Саакяна, Володимира Лупація та Юлії Тищенко, суспільна стійкість це [3]: сукупність соціальних процесів, відносин, практик на національному, регіональному та локальному рівнях (громади), які сприяють адаптивності суспільства в цілому у відповідь на виклики, створюють можливості для подолання та трансформації викликів.

Соціальна згуртованість – це наявність міцних соціальних зв'язків у суспільстві, де існують кризи та соціальна напруженість. Є вертикальна та горизонтальна згуртованість - зв'язки всередині суспільства між собою, зв'язки між владою та суспільством.

Національною платформою стійкості та згуртованості запропоновано варіант української формули стійкості – здатність системи до адаптації, опору та самовідновлення, яка спирається на

культуру самоорганізації, самооборони, суспільного діалогу, мереж партнерства на горизонтальному та вертикальному рівнях, делегування частини державних функцій громадському сектору та призводить до зростання рівня соціальної згуртованості та опірності в умовах необхідності подолання загроз та викликів для суспільства та держави.

Наріжними елементами української формули стійкості є: 1. Самоорганізація; 2. Згуртованість; 3. Опір та самооборона; 4. Спільна дія; 5. Суспільний діалог.

Запорізький регіон показав яскравий приклад співпраці, єдності та згуртованості – це функціонування мережі різноманітних хабів, від волонтерських до освітніх – у вересні запрацювали всі районні хаби для вимушено переміщених осіб за територіальним принципом та принципом «свої для своїх», хаби «Я - Херсон», «Я – Маріуполь». Також: 1) «Спільнота Волонтерів Об'єднаних Ідеєю» спільно із Запорізьким обласним молодіжним центром розгорнули волонтерський штаб гуманітарної допомоги внутрішньо переміщеним особам, переселенцям та всім, хто потребує безпеки; 2) БФ «Карітас Запоріжжя» працює з біженцями, незахищеними категоріями населення, які постраждали від війни, такими як інваліди, пенсіонери, малозабезпечені; 3) Найбільший волонтерський центр Запоріжжя «Паляниця» - фокусується на допомозі військовим, який окрім головного штабу центр має 7 районних штабів [4]. І це тільки декілька прикладів незламності, стійкості та згуртованості нашого регіону.

З початку війни Запорізька область постійно демонструє, що для вирішення проблемних питань і підтримки сталого розвитку необхідні згуртованість, єдність, кооперація зусиль і зміцнення вертикальних зв'язків.

Таким чином, головним завданням сьогодні є - не допустити розколу суспільства в середині держави, подолати ворога, зупинити вторгнення Російської Федерації, зберегти нашу державність і незалежність. А для того, щоб підвищити рівень згуртованості, необхідно працювати у сфері інформаційної стійкості, пропонувати нові шляхи формування ідентичності. Масова свідомість за відсутності чітких ідентифікацій неспроможна справитися зі спотворенням інформаційних потоків [5,с.120], які активно сьогодні використовуються ворогом у вигляді заходів маніпулятивного впливу на свідомість людини в ідеологічному та емоційному сенсі [6,с.40]. І пам'ятати, що в першу чергу стоїть за українською стійкістю та згуртованістю – неймовірні люди, їх культура, незламність духу та воля до перемоги.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Концепція забезпечення національної системи стійкості. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/479/2021#Text>
2. Metaphors from the Resilience Literature: Guidance for Planners. https://www.corp.at/archive/CORP2011_99.pdf
3. Національна платформа стійкості та згуртованості. <http://national-platform.org/>
4. Паляниця волонтерський центр. <https://palyanycia.com/> (дата звернення 28.03.2023).
5. Арабаджієв Д.Ю., Сергієнко Т.І. Інформаційно-психологічна війна як спосіб впливу на громадянське суспільство. *Тиждень науки-2020*. Юридичний факультет. Тези доповідей науково-практичної конференції, Запоріжжя, 13–17 квітня 2020 р. [Електронний ресурс] / Редкол.: В. В. Наумик (відпов. ред.) Електрон. дані. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2020. С. 120-122.
6. Арабаджієв Д.Ю., Сергієнко Т.І. Політична маніпуляція та інформаційно-психологічна безпека в політичних відносинах. *Політикус: Науковий журнал*. Видавничий дім «Гельветика». №2. 2020. С.36-43.